

YLEISÖLLE TARKOITETTU TIIVISTELMÄ

Kuva: Tana River YHA-kuvapankki Tapio Heikkilä

Hallintoviranomainen myönsi vuonna 2019 tukea 29 hankkeelle, ja kaiken kaikkiaan tukea on tähän mennessä myönnetty 95 hankkeelle. Hankkeisiin on 31.12.2019 mennessä kohdennettu yhteensä 48,3 miljoonaa euroa EAKR-varoja (85 %) ja 8,09 miljoonaa euroa Norjan IR-varoja (83 %). Vuoden 2019 päättyessä haettavana oli siis edelleen noin 8,6 miljoonaa euroa EU-varoja ja 1,6 miljoonaa euroa Norjan IR-varoja. Hallintoviranomainen päätti vuonna 2019 noin 6,78 miljoonan euron maksuista. Tuensaajille on tähän mennessä maksettu noin 22,2 miljoonaa euroa ohjelmakauden aikana. Maksut vastaavat noin 43 % hankkeille tähän mennessä myönnettyistä varoista ja noin 37 % ohjelman koko budjetista.

Toimintalinjalla 1 "Tutkimus ja innovointi" on tähän mennessä hyväksytty yhteensä 37 hanketta, joista neljä on esiselvityksiä. Meneillään on 23 hanketta, ja 14 hanketta on päättynyt 31.12.2019 mennessä. Toimintalinjan budjetoiduista EAKR-varoista oli varattu 18,77 miljoonaa euroa (100 %) ja Norjan IR-varoista 2,59 miljoonaa euroa (92 %) vuoden 2019 loppuun mennessä.

Vuoden aikana on hyväksytty robotiikkaan, älykkääseen automaatioon ja simulointiin keskittyvä hanke sekä hanke, jonka tavoitteena on rakentaa tieteellinen alusta autonomisten hyötyajoneuvojen kehittämistä varten. On myös hyväksytty hanke, jonka tavoitteena on kiinteän elektrolyytin käyttöön

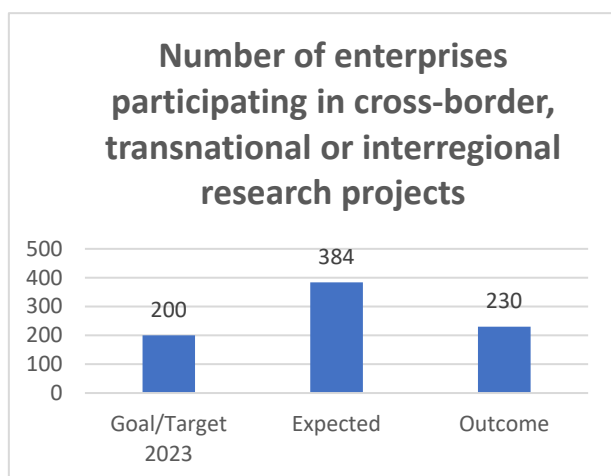
perustuvien litiumioniakkujen kehittämisen. Muiden vuoden aikana hyväksytyjen hankkeiden aiheina ovat muun muassa 5G-verkot, dronitekniikka, jätevedenpuhdistus, elektroniikkatuotanto, induktiokuumennus teräksen valmistuksessa ja jälkikäsittelyssä sekä per- ja polyfluoratuilla alkylyyhdisteillä (PFAS) saastuneiden materiaalien käsittelymenetelmien

Kuva: Arctic 5G Test Network

kehittäminen laajamittaiseen käyttöön. Jo aiemmin on käynnistynyt hankkeita, jotka liittyvät muun muassa savukaasujen puhdistukseen, puuteollisuuteen, biopohjaisiin komposiittimateriaaleihin, metallien 3D-tulostukseen sekä vanadiinin talteenottotekniikoiden kehittämiseen kaivosjätteitä varten.

Toimintalinjan 37 hyväksytystä hankkeesta 18:n tavoitteena on parantaa pienten ja keskisuurten yritysten kykyä kaupallistaa kehitettyjä tuotteita ja palveluja.

Ohjelman eri tutkimushankkeisiin on tähän mennessä osallistunut yhteensä 230 yritystä. Lisäksi hankkeiden tuloksena yhteensä 245 toimijaa on tähän mennessä osallistunut erilaisiin uusiin tuotteisiin, palveluihin tai menetelmiin johtaviin toimiin. Hankkeista 19:ssä tavoitteena on vahvistaa innovaatiojärjestelmän toimijoiden kykyä toimia eurooppalaisilla tutkimusareenoilla alueen painopistealoilla. Meneillään on muun muassa hanke, jonka

tarkoituksena on tukea ja lisätä puun käyttöä rakennusmateriaalina etenkin korkeissa rakennuksissa kehittämällä innovatiivisia menetelmiä eri materiaalien yhteiskäyttöä varten (hybridiratkaisut). Hankkeet ovat tähän mennessä jättäneet yhteensä 12 hakemusta Horisontti 2020 -ohjelman eri hakukierroksilla. Vertailun vuoksi mainittakoon, että ohjelman lopullisena tavoitteena on kymmenen hakemuksen lähettäminen vuoteen 2023 mennessä.

Toimintalinjalla 2 ”Yrittäjyys” on hyväksytty yhteensä 20 hanketta, joista neljä on esiselvityksiä. Meneillään on 11 hanketta, ja yhdeksän hanketta on päättynyt

31.12.2019 mennessä. Toimintalinjan budjetoiduista EAKR-varoista oli varattu 13,86 miljoonaa euroa (83 %) ja Norjan IR-varoista 2,54 miljoonaa euroa (78 %) vuoden 2019 loppuun mennessä.

Myös toimintalinjalla 2 on onnistuttu saamaan yrityksiä mukaan hankeaktiviteetteihin. Rajat ylittäviin markkinointitoimiin osallistuvien yritysten määrä on sitä koskevan indikaattorin mukaan kasvanut vuoden aikana yhteensä 351:een, kun ohjelman tavoitteena on 200 yritystä. Myös liiketoiminnan kehitystoimiin osallistumista koskeva ohjelman lopullinen tavoite on nyt saavutettu, sillä tällaisiin toimiin on osallistunut 2 037 henkilöä. Ohjelman tavoitteena on 1 600 henkilön osallistuminen.

Viidessä vuoden aikana hyväksytyssä hankkeessa on erityistavoitteena rajat ylittäviä liiketoimintamalleja hyödyntävien pk-yritysten määrän lisääminen. Yhdessä niistä tavoitteena on tukea digitalisaatiota ja digitaalisten palvelujen kehittämistä. Toisessa hyväksytyssä hankkeessa pyritään lisäämään tietoa ja ymmärrystä siitä, miten digitalisaatio edistää tehokkuutta ja tuo kustannussäästöjä. Vuoden aikana hyväksytyyn *Export Cooperation* -hankkeen tavoitteena on lisätä alueen pk-yritysten vientiä. Hankkeen tarkoituksena on kehittää tukiprosesseja yritysten kansainvälistymiseen sekä yritysten vientitoimintaa. Toimintalinjalla jo aiemmin hyväksytyt hankkeet liittyvät muun muassa luovien alojen yhteistyöhön, matkailualaan, digitaalisiin palveluelinkeinoihin, prosessiteollisuudessa toimiviin pk-yrityksiin sekä elintarvikealan yrityksiin.

Toimintalinjalla 3 ”Kulttuuri ja ympäristö” on hyväksytty yhteensä 26 hanketta, joista kolme on esiselvityksiä. Meneillään on 18 hanketta, ja kahdeksan hanketta on päättynyt 31.12.2019 mennessä.

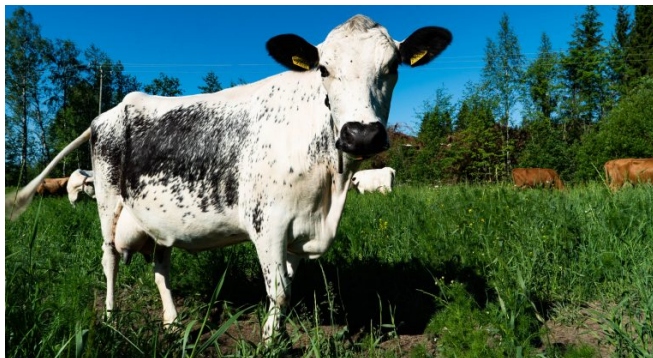
Toimintalinjan budjetoiduista EAKR-varoista oli varattu 13,02 miljoonaa euroa (77 %) ja Norjan IR-varoista 2,4 miljoonaa euroa (85 %) vuoden 2019 loppuun mennessä.

Kolmessa vuoden aikana hyväksytyssä hankkeessa on erityistavoitteena alueen kulttuurin ja kulttuuriperinnön vahvistaminen. *Beavnardahke*-hankkeen tavoitteena on parantaa saamelaisalueen kilpailukykyä ja vetovoimaa kehittämällä houkuttelevia matkakohteita saamelaisten kulttuuriympäristöjen ja tarinoiden pohjalta.

Kuva: Beavnardahke

Pohjoisen tunturikarjat – kulttuuriperintö ja geenivarat -hankkeen tavoitteena on selvittää ja tallentaa tietoa tunturikarjarotujen historiasta, kulttuuriperinteistä ja geenivaroista. Alueen kulttuuriperintöä korostaviin toimiin on tähän mennessä osallistunut yhteensä 9 561 henkilöä, kun ohjelman lopullinen tavoite on 9 000 henkilöä. Myös indikaattori, jolla mitataan osallistumista saamelaiskulttuuria ja saamelaisten olosuhteita edistäviin kehitystoimiin, on edennyt vuoden aikana. Tällaisiin toimiin on tähän mennessä osallistunut 8 258 henkilöä, joten lopullinen tavoite 8 500 henkilöä on jo lähellä tässäkin indikaattorissa.

Kuva: Pohjoisen tunturikarjat- kulttuuriperintö ja geenivarat

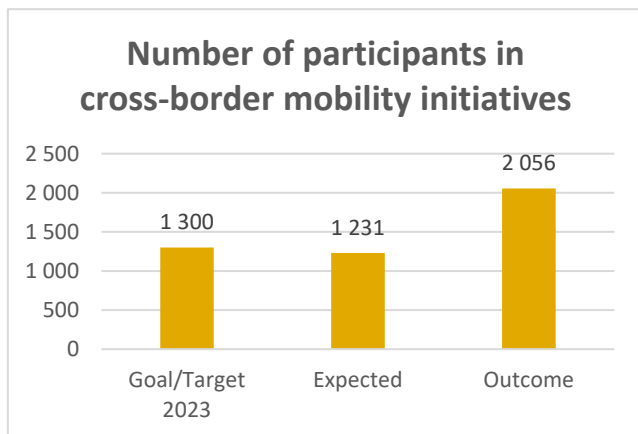
Vuoden aikana on myönnetty rahoitusta kahdelle hankkeelle, joiden erityistavoitteena on vihreää kasvua ja resurssitehokkuutta koskevan tiedon ja osaamisen lisääminen alueen julkisella sektorilla. *Tana River II* -hankkeen tarkoituksena on lisätä tietoa yhteistyövaihtoehdoista, joiden avulla voidaan parantaa vesi- ja jätevesipalvelujen resurssitehokkuutta Tenojoen vesistöalueella. *GRUDE*-hankkeen tavoitteena on nostaa vihreää kasvua koskevaa tietotasoa kunnissa tuomalla esiin parhaita malleja ja menetelmiä eri aloilta. Lisäksi meneillään on muun muassa hanke, jossa laaditaan pitkäaikainen, kestävä vuosittainen toimintasuunnitelma ja luontomatkailusuunnitelma Haltin yhteistyöaluetta varten. Toisen meneillään olevan hankkeen tarkoituksena on edistää Perämeren biologisen tilan suojelua muun muassa kehittämällä yhteisiä menetelmiä, jotka vähentävät ympäristömyrkköjen kulkeutumista vesistöistä Itämereen.

Toimintalinjalla 4 ”Yhteiset työmarkkinat” on hyväksytty yhteensä 12 hanketta, joista neljä on esiselvityksiä. Meneillään on kuusi hanketta, ja kuusi hanketta on päättynyt 31.12.2019 mennessä. Toimintalinjan budjetoiduista EAKR-varoista oli varattu 2,58 miljoonaa euroa (57 %) ja Norjan IR-varoista 0,56 miljoonaa euroa (67 %) vuoden 2019 loppuun mennessä.

Vuoden aikana on hyväksytty yksi hanke, jolla pyritään edistämään saamelaiselinkeinoihin liittyvää rajat ylittävää osaamisen kehittämistä. *Filling the EU-Sápmi knowledge gaps* -hankkeen tavoitteena on lisätä EU:ta koskevaa tietämystä Saamenmaalla sekä luoda edellytykset rajat ylittävälle alustalle, joka tarjoaa mahdollisuuden yhteiseen, jäsenettyyn ja tavoitteelliseen työskentelyyn saamen kansaa ja saamelaiselinkeinoja koskevissa EU-asioissa. Ohjelmasta on myönnetty tukea yhteensä kolmelle hankkeelle, joiden tavoitteena on

saamelaiselinkeinoihin liittyvän osaamisen vahvistaminen ja kehittäminen. Osallistujia on ollut yhteensä 444, joten ohjelman lopullinen tavoite 80 henkilöä ylittyi reilusti.

Rahoitusta on myönnetty yhteensä yhdeksälle hankkeelle, joiden

erityistavoitteena on rajat ylittävän liikkuvuuden lisääminen työmarkkinoilla. Rajat ylittäviin liikkuvuusaloitteisiin liittyviin ohjelman toimiin on tähän mennessä osallistunut 2 056 henkilöä. Yksi rahoitusta saanut hanke on *Perämerenkaaren nuoret*, jonka päätavoitteena on lisätä nuorten rajat ylittävää liikkuvuutta opiskeluaikana siten, että he oppivat yrittäjyyttä ja rajat ylittävää yhteistyötä.

Muita aiemmin käynnistyneitä toimintalinjan hankkeita ovat esimerkiksi *Biegganjunázat*, jonka päätavoitteena on tarjota poronhoitoon liittyvää rajat ylittävää koulutusta, sekä *Academic North*, jonka tarkoituksena on auttaa akateemisesti koulutettuja työllistymään sosiaalisesti kestäväällä tavalla sekä edistää ratkaisujen löytymistä osaavan työvoiman puutteeseen etenkin ICT-alalla.

Kuva: Arctic Labour; OSAO:n ja Utbildning Nordin opiskelijoita ja henkilökuntaa vierailulla LKAB:n kaivoksessa